

Seedykster Toer omgebouwd tot kunstwerf Het Lage Noorden

Sandra Jansen en Stephan Valk druk bezig met de ombouw van de Seedykster Toer in Marrum.
foto niels westra

‘We willen het comfortabel maken, sober maar met goede bedden’

Gitte Brugman

Er wordt druk geklust in wat tot voor kort de Seedykster Toer was. Stephan Valk en Sandra Jansen veranderen het complex in Marrum in kunstwerf Het Lage Noorden, voor kunstenaars. Maar recreanten zijn ook welkom.

Al vijf jaar waren Stephan Valk en Sandra Jansen op zoek naar een plek, waar ze een kunstwerf konden beginnen. In Rotterdam werd hen dat te kostbaar en bovendien zijn daar veel soortgelijke initiatieven. „Friesland is nog heerlijk stil en weids, plus betaalbaar.” De Hubert Jans-loodsen in Harlingen vielen af, omdat die een meer stadse bestemming moesten krijgen. En bij de oude gasfabriek van Tzummarum liepen ze vast vanwege te hoge saneringskosten. Maar in de Seedykster Toer in Marrum vonden ze wat ze zochten. Hier gaat op 1 mei hun kunstwerf Het Lage Noorden van start.

„We waren hier al een paar keer langsgereden, maar de vraagprijs was 1,2 miljoen euro”, vertelt Jansen. „Dat was boven ons budget, dus zijn we doorgereden.” Maar toen een groot deel van de grond apart werd verkocht, kwam het complex met camping, woonhuis en schuren wel in aanmerking. Ze scherpten hun plannen verder aan en waagden de gok. Nu zijn ze – met bevriende en lokale hulp – bezig de grote schuur geschikt te maken als werkplaats en kantoor, en maken ze in het naastgelegen pand vijf kamers met eigen sanitair, hun bed&breakfast.

Ze zitten in de ‘kantine’ voor een korte bespreking met een paar medewerkers. Af en toen pakt iemand een bak koffie uit de automaat achter de bar. „Die bar gaat eruit, er komt een open keuken in. Dat staat een stuk huiselijker”, vertelt Jansen als ze een rondleiding geeft. Het voorhuis wordt het b&b-gedeelte waar kunstenaars voor langere periodes een kamer kunnen boeken. Ook opdrachtgevers kunnen hier verblijven, als ze op bezoek zijn. „We willen het daarom comfortabel maken, sober maar met goede bedden en goed sanitair”, zegt Valk.

De betonplaten bij de entree van de Seedykster Toer en de grote schuur verdwijnen en maken plaats voor een gezellig terras, waar passanten een kop koffie kunnen drinken. „Die horecafunctie blijft. En de toren blijft ook open”, vertelt het paar. Als de voormalige eigenaar – de familie Visbeek – per 1 maart verhuist, komt het woonhuis vrij voor Valk en Jansen. De paardenschuren houden ze voorlopig zoals ze zijn voor opslag, eventueel voor werk van kunstenaars. „Het is niet zo dat hier alleen kunstenaars welkom zijn. Ook anderen kunnen hier logeren als de kamers niet allemaal volgeboekt zijn.”

Hetzelfde geldt voor de camping, waar ze naast kampeer- en camperplekken ook een paar *cabins* willen realiseren. Jansen: „We rekenen op een 50-50 procent bezetting: de helft kunst, de helft recreanten.” De ateliers en de grote werkschuur zijn wel alleen voor kunstenaars. „Belangstellenden mogen daar wel een kijkje nemen, maar het zijn werkplekken. Dus ze kunnen niet zomaar in en uit lopen.”

In de werkschuur staat al een keramiekoven klaar voor installatie. Hier komen aparte ruimtes voor het werken met hout, staal of elektronica en ateliers voor gasten. Verzamelde bioscoopstoeltjes krijgen een plek in een toekomstige presentatieruimte, droomt Jansen. Nu dient de ruimte nog deels als opslag voor overgenomen meubels, voor hout, tapijt en isolatiemateriaal dat uit de gesloopte kamers komt, maar nog bruikbaar is. „We proberen zoveel mogelijk te hergebruiken”, licht Valk toe. Uit duurzaamheid, maar ook om de kosten te drukken.

Het stel heeft ervaring met grote projecten. Valk is architect. Hij werkte voor verschillende bureaus en begon in 2009 voor zichzelf als Svalk. „Ik bouwde ook altijd een onderdeel van het ontwerp zelf, bijvoorbeeld een keuken of kastenwand.” Voor zijn kantoor vond hij een plek in een oude ambachtsschool met 42 kunstenaars. „Daar kwamen velen om (constructie)advies vragen. Een van hen was Dré Wapenaar, die bezig was met het klankbodempaviljoen voor DordtYart.”

Na zijn werkzaamheden aan dit demontabele paviljoen bleef Valk parttime in dienst bij DordtYart voor het assisteren van kunstenaars bij de realisatie van grote projecten. Zo werkte hij, naast andere opdrachten, geregeld voor het Dordts Museum.

Jansen groeide op in Franeker en volgde de hogere hotelschool in Leeuwarden. Tot 2000 was ze sectorhoofd voeding bij zorggroep Noorderbreedte. Daarna vertrok ze naar Rotterdam, waar ze als consultant vooral bezig was met de organisatie van zorgkeukens en zorgconcepten. Ze leerde Valk kennen, met wie ze samen in zes maanden Klooster Kranenburg in Zutphen ombouwde tot ptss-kliniek. Ook tekenden ze voor de Academie van Franeker in de Botniastins aan de Breedeplaats.

„Fijne plekken maken, dat is wat we deden. We denken vanuit de gebruiker, over dienstverlening en gastvrijheid.” En dat is in Marrum niet anders. Het Lage Noorden kent drie pijlers. Kunstenaars die zelf een verblijf boeken en hier een tijd aan de slag willen. Daarnaast hebben ze contacten met culturele instanties, die kunstenaars in staat stellen hier aan het werk te gaan. „En we zoeken bedrijven en particulieren die kunst willen stimuleren. Die investeren in een performance, een presentatie of in blijvend werk.” Voor dat doel hebben ze een stichting opgericht.

Op 1 mei komen de eerste twee kunstenaars en zal de camping klaar zijn. Er komt een kunstwinkel en een expositieruimte. Jansen: „We zijn ook in gesprek met instanties die hier projecten willen doen, bijvoorbeeld op het gebied van kunst en voeding, of muziek.”

Valk ziet het al voor zich hoe een toneelgezelschap hier enige tijd intensief repeteert, en tegelijk werkt aan een decor. En ze staan open voor anderen, bijvoorbeeld een kok die hier enige tijd wil koken. Jansen: „We willen de ruimte delen, die is te groot om helemaal zelf invulling aan te geven.”